

TYÖRYHMÄN KOKOUS 3/2013 (kokous 58)

Aika: Tiistai 26.3.2013, klo 9.00–11.00
Paikka: Ympäristöministeriö, kokoushuone Kuukkeli
Läsnä: Timo Tanninen, ympäristöministeriö (PJ)
Ilkka Heikkinen, ympäristöministeriö (VPJ)
Jouni Ahtiainen, ulkoasiainministeriö
Camilla Busck-Nielsen, oikeusministeriö
Sami Heikkilä, puolustusministeriö
Riina Vuorento, opetus- ja kulttuuriministeriö
Johanna Niemivuo-Lahti, maa- ja metsätalousministeriö
Katja Matveinen-Huju, maa- ja metsätalousministeriö
Kirsi Törmäkangas, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
Katja Huumo, ympäristöministeriö
Jouni Lind, Elinkeinoelämän keskusliitto
Rauno Väisänen, Metsähallitus
Antti Otsamo, Metsähallitus
Suvi Raivio, Metsäteollisuus ry.
Maija Hakanen, Kuntaliitto
Jaana Lehtimäki, Suomen Akatemia
Leif Schulman, Helsingin yliopisto, Luonnontieteellinen keskusmuseo
Jukka-Pekka Jäppinen, SYKE
Klemetti Näkkäljärvi, Saamelaiskäräjät
Tapani Veistola, Suomen luonnonsuojeluliitto
Lotta Ruokanen, Allianssi ry.
Marko Svensberg, Suomen riistakeskus
Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö (siht.)
Ari-Pekka Auvinen, SYKE (siht.)
Anna-Liisa Ahokumpu, SYKE (siht.)

1. Kokouksen avaus

Kokouksen puheenjohtaja Timo Tanninen (YM) avasi kokouksen.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja (kokous 57, 28.2.2013) hyväksyttiin muutoksitta.

3. Asialista

Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

4. Ajankohtaiset asiat

Kehysriihi on pidetty. YM:n hallinnonalalle ei tullut uusia resursseja, mutta ei toisaalta leikkauksiakaan. Tässä vaiheessa ei ole vielä selvää käsitystä siitä, etenikö haitallisten tukien karsiminen.

5. Toimintaohjelman hyväksyminen (Ilkka Heikkinen, YM)

Käsiteltiin vielä avoimna olleet kohdat toimintaohjelman luonnoksesta:

Toimenpide 18 (suojelualueita koskevan päätöksen X/31 toimeenpano, s.12): Ehdotettu lisättäväksi ensimmäiseen kohtaan listalla maininnat ilmastomuutoksen huomioimisesta sekä hallinnonalojen

yhteistyöstä sekä niin ikään lisättäväksi loppuun virke ”Hallitus päättää erikseen mahdollisista toimenpiteistä...” Todettiin, että lisäyksillä kohta on aiempaa selkeämpi. Lisäykset hyväksyttiin.

Toimenpide 11 (lainsäädännön kehittäminen, s. 9): Suvi Raivio esitti Metsäteollisuuden vaatimuksen ympäristösuojelulain poistamisesta kehittämistä vaativien lakiesimerkkien listalta. Käytiin vilkasta keskustelua asiasta. Kokouksen lopuksi hyväksyttiin muutos, jossa kaikki lakiesimerkit poistettiin tekstistä. Katsottiin, että esimerkkien poistaminen myös parantaa luettavuutta.

Toimenpide 13 (ekologinen kompensatio, s. 9): Suvi Raivio esitti Metsäteollisuuden vaatimuksen turvetuotannon poistamisesta elinkeinoelämän hanke-esimerkkien listalta. Päätettiin poistaa molemmat sulkeiden sisällä olleet esimerkit, joista toinen oli kaivostoiminta. Vastaavasti kuin edellä, muutos parantaa luettavuutta.

Toimenpide 40 (tutkimus- ja seurantatiedon yhteiskäyttö, s. 20): MTK esittänyt loppuun lisäystä ”ottaen huomioon henkilötietosuojalaissa säädetty edellytykset.” Ilkka esitti lisäyksen hyväksymistä, koska asia on MTK:lle tärkeä. Lisäys hyväksyttiin

MTK oli lisäksi ehdottanut kolmea tietosuojaan liittyvää lisäystä toimenpiteen johdantotekstiin.

Leif Schulmanin mukaan havaintojen tarkistamiseen ei ole syytä eikä keinoja. Tarkistamisen vaatiminen estäisi havaintotietojen käyttämisen lähes kokonaan. Merkittävää osaa havainnoista on jopa mahdotonta tarkistaa lajien liikkuvuuden vuoksi. Tapani Veistola, Jukka-Pekka Jäppinen ja Antti Otsamo yhtyivät pitkälti Schulmanin näkemyksiin. Maija Hakasen mukaan havaintotietojen mobilisointi maakäytön suunnittelun pohjatiedoksi on Kuntaliiton kannalta kaikista tärkeimpiä toimintaohjelman kohtia eikä toimenpiteen toteutumisesta saa vaarantaa. Hakanen ehdotti kaikkien kolmen tekstimuutoksen hylkäämistä, sillä ne ovat tiedon avointa saatavuutta yhteiskäyttöä kohti kulkevan kehityksen vastaisia. SYKE ja LTKM kannattivat Hakasen esitystä. Antti Otsamo esitti kuitenkin kompromissina MTK:n ehdottaman lisäyksen ”ja asianomaiselta maaomistajalta” hyväksymistä kohdan ”Tiedonsaantia rajoitetaan vain siltä osin, mikä on luonnon monimuotoisuuden suojelun kannalta välttämätöntä (esim. uhanalaisten lajien tarkkojen esiintymispaikkojen salaaminen muulta kuin viranomaiskäytöltä).” loppuun. Tämä lisäys hyväksyttiin.

Toimenpide 53 (kosteikkojen toimintaohjelma, s. 26): Ilkka Heikkinen esitti TAVI-akronyymin poistamista, sillä se ei ole vakiintunut. Lisäksi UM on esittänyt itsensä poistamista vastuutahojen listalta. Marina von Weissenberg piti jälkimmäistä valitettavana, sillä Suomi on aiemmin tukenut merkittävällä tavalla Ramsar-kosteikkojen kunnostamista Afrikassa. Timo Tanninen ja Ilkka Heikkinen tarkensivat, että nykyisellään kohdassa on kyse vain Suomessa tehtävistä toimenpiteistä. Poistot hyväksyttiin.

Toimenpide 84 (ILO:n alkuperäiskansoja koskeva yleissopimus ja artikla 8(j), s. 39): Esitetty kolmea erilaista muotoiluehdotusta kohdan loppuun (OM, MMM ja Saamelaiskäräjät). Tapani Veistola ja Lotta Ruokanen: Saamelaiskäräjien muotoilu on näistä perustelluin. Riina Vuorento: ongelmia vielä useissa kohdissa, OKM pitää MMM:n esitystä parhaana. Klemetti Näkkäläjärvi: ministeriöiden esityksien hyväksyminen vaatisi sitä, että Saamelaiskäräjät käsittelee asian uudelleen. Päämääränä on joka tapauksessa luonnon monimuotoisuuden säilyminen. Tähän tavoitteeseen Saamelaiskäräjät on sitoutunut ja toivoo muiden tahojen vastaantuloa. Ilkka Heikkinen: Saamelaiskäräjien esitys on teknisesti sujuvin, jos siinä ollut sulkulauseke poistetaan. Klemetti Näkkäläjärven mukaan tämä sopii Saamelaiskäräjille. Johanna Niemivuo-Lahti kantoi huolta siitä, että kohdasta puuttuu hyväksymismenettely. Marina von Weissenberg: työjärjestys on se, että 8(j) -työryhmä tekee esityksiä, joiden hyväksyminen tapahtuu tässä bd-seurantatyöryhmässä. Vilkkään keskustelun jälkeen Timo Tanninen ehdotti lopulta kohdan viimeisen virkkeen muotoiluksi ”Artikla 8 (j) -työryhmän loppuraportissa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamista jatketaan, perustelluista syistä toimenpiteitä tarkistetaan ja täydennetään uudessa Artikla 8(j)-työryhmässä ja toimenpide-esitykset tuodaan seurantatyöryhmään hyväksyttäväksi.” Vahvistettiin, että tällä muotoilulla tarkoitetaan Artikla 8(j) -työryhmän loppuraportissa muita toimenpide-esityksiä kuin esitykset 1–6, jotka on jo otettu huomioon toimintaohjelman toimenpiteissä ja joita ei enää avata. - Muotoilu hyväksyttiin.

Hyväksyttiin toimintaohjelma yllä esitetyn yhdessä hyväksytyin muutoksin.

6. Seurantakehikon luominen luonnontila.fi -portaaliin (Ari-Pekka Auvinen, SYKE)

Keskustelu seurantatyön organisoimisesta.

Ari-Pekka Auvinen esitteli ehdotuksen, jonka mukaan toimintaohjelman seurannalle luotaisiin oma internetsivusto, joka toimisi Luonnontila-indikaattoriportaalille rinnakkaisena ja hyödyntäisi tätä varten jo olemassa olevia teknisiä ja rakenteellisia ratkaisuja. Sivustolle tulisi oma sivu jokaiselle toimintaohjelman toimenpiteelle, jonne toimenpiteen vastuutaho(t) voisi(vat) itse päivittää tietoja toimenpiteen toteutumistilanteesta. Sivusto selkeyttäisi toimintaohjelman seurantaan liittyvää viestintää ja mahdollistaisi mm. toimenpidekohtaisten seurantaindikaattoreiden käytön. Kustannukset teknisistä ratkaisuista jäisivät verrattain pieniksi, mutta sisällön siirtäminen ja luominen sivustolle vaatisi työtä.

Ilkka Heikkinen kantoi huolta erityisesti YM ja MMM:n jo valmiiksi suuresta työmäärästä – suuri osa toimenpiteistä koskee niitä. Tarvittaisiin järjestelmä, joka tukee sivuston toimeenpanoa. Marina von Weissenberg piti esitystä viestinnällisesti hyvänä. Suomi on tässä edelläkävijä maailmassa. Toimintaohjelman mittareihin ja seurantaan kytkevä sivusto auttaisi mm. 5. maaraportin laadinnassa. Keskusteltiin siitä, kenelle sivusto olisi suunnattu. Katja Huomo YM:n viestinnästä arveli sivuston kiinnostavan erityisesti toimintaohjelman sidosryhmiä ja asiasta erityisen kiinnostuneita kansalaisia (mm. strategian ja toimintaohjelman luonnoksia kommentoineet). Sivustolle täytyy olla kirjattu, kuka vastaa tiedon sisällöstä. Sivustolle tulee eri pituisia ja eri tyyllisiä tekstejä, jos päivittäjiä paljon. Allianssi ry:n Lotta Ruokanen esitti, että sivujen päivittäjille laadittaisiin selkeät tekstien tyyliä ja yksityiskohtaisuutta koskevat ohjeet. Maija Hakanen Kuntaliitosta totesi, että toimintaohjelman seurannan voi joka tapauksessa toteuttaa vain hajautetusti. Täytyy olla joku ihminen, joka edistää ja vaatii sivustoa. Valtaosassa puheenvuoroista ehdotettua sivustoa pidettiin selkeänä ja selvänä parannuksena aiempaan verrattuna. Maija Hakanen toivoi myös jonkinlaista kokonaisarviota toimenpiteiden toteutumisesta. Ilkka Heikkinen viittasi strategian ja toimintaohjelman uudistamisprosessin alussa käytettyihin hymynaamasymboleihin.

PJ Tanninen kiitti esityksestä ja kysyi, missä aikataulussa on realistista edetä työkalun käyttöön saamiseksi. Päätettiin, että seuraavassa kokouksessa otetaan 5. maaraportti esille. Ari-Pekka Auvinen työstää esitystään edelleen.

7. Uudet alatyöryhmät ja niiden painopisteet (geenivarat, 8(j), ekosysteemipalvelut)

(Marina von Weissenberg, YM)

- 8(j)-työryhmän nimeämiskirjeisiin on saatu vastaukset, ryhmän kokoonpano on lähes lopullinen: puheenjohtajana toimii Klemetti Näkkäläjärvi Saamelaiskäräjistä ja ministeriöistä mukana ovat OM, YM, MMM, UM, OKM sekä Lapin ELY-keskus, Saamelaiskäräjät, Metsähallitus ja Arktinen keskus/Lapin yliopisto.

- Ekosysteemipalvelut ja biodiversiteetti -suunnitteluryhmän nimeämispyyntökirjeet lähetetään pääsiäisen jälkeen. Suomen TEEB-hankkeen rahoituspäätös viivästytti hiukan nimeämispyyntöä, mutta asia etenee nyt suunnitelmien mukaan.

- Viestintäryhmän uudelleen asettaminen on yhtä nimeä (MH) vailla.

- Kansainvälisten asioiden työryhmä asetettiin uudelleen viime vuonna ja ryhmä toimii uudella kokoonpanolla vuoteen 2016 saakka. YM Marina von Weissenberg toimii ryhmän puheenjohtajana ja sihteerinä on Niko Urho, YM.

- Geenivarojen saatavuuteen ja hyötyjen jakoon liittyvä (ABS) alatyöryhmä on myös viimeistelyä vailla valmis. Puheenjohtaja tulee YM:stä.

- Kevään aikana tarkistetaan myös seurantatyöryhmän jäsenet ja pyydetään samalla asettamaan heille varajäsenet.

8. Muut asiat

- OKM:n kommentit omista toimenpiteistään, Riina Vuorento: OKM:llä 6 päävastuuta, 18 osavastuuta. Toiveena vastuutahoja yksityiskohtaisempi vastuutus: mikä on esimerkiksi yliopistojen

vastuulla? Näihin OKM ei voi nykyisellään kovin paljon vaikuttaa. OKM on sitoutunut toteuttamaan erityisesti niitä toimenpiteitä, jotka kuuluvat selkeästi sen ominta alaa.

10. Seuraavat kokoukset

- 7.5.2013 klo 9–11, YM, Kuukkeli
- 18.6.2013 klo 9–11, YM, Kuukkeli

Mikäli kokousaika ei sovi, jäseniä pyydetään järjestämään varahenkilö paikalle.

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Timo Tanninen päätti kokouksen.

Puheenjohtaja Timo Tanninen

Sihteeri Ari-Pekka Auvinen

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsenet, sihteerit ja pysyvät asiantuntijat.